

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

תוכן

- א. כיון שניכש בה מכוש אחד קנה כולה.....1
- ב. ישראל שלקה שדה מעובד כוכבים ובא ישראל אחר והחזיק בה אין מוציאם אותה מידו 4
- ג. דינא דמלכותא דינא.....4
- ד. ואריסותא דפרסאי עד מ' שנין.....5
- ה. והני זהרורי דזבין ארעא לטסקא זבינהו זביני וה"מ לטסקא אבל לכרנא לא מ"ט כרנא אקרקה דגברי מנת.....5
- ו. אפילו שערי דכדא משתעבדי לכרנא ... א"כ במלת ירושת בנו הבכור ... ואין הבכור נוטל בראוי כבמוחזק.....6
- ז. פרדכת מסייע מתא וה"מ דאצילתיה מתא אבל אנדיסקי סיעתא דשמיא היא7
- ח. המצר והחצב מפסיקין בנכסי הגר.....8
- ט. אבל לענין פאה ... לא ... ואלו מפסיקין לפאה הנחל והשלולית.....9
- י. הנכנס לבקעה בימות הגשמים וטומאה בשדה פלונית ואמר הלכתי למקום הלז ואיני יודע אם נכנסתי לאותו מקום ואם לאו ... וחכמים מטמאין.....12

דף נה.

א. כיון שניכש בה מכוש אחד קנה כולה

כבר התבאר לעיל דף נד: שהמחזיק בשדה¹ של נכסי הגר וכ"ש במכר ומתנה, והיתה שדה זו מסוימת במצריה, כיון שהחזיק במקום אחד קנה כל מה שבתוך המיצר.

¹ שו"ע ונו"כ שם ג וברמ"א שם סוף סעיף ז, ואפילו לא החזיק אלא שהכיש בה מכוש אחד, וה"ה כל תיקון שעשה בשדה המסוימת במצריה, והיינו שיש לה מיצר (והוא דבר המקובל להפסיק בין שדה לשדה, כגון שביל או גדר, ובשו"ע שם סעיף ד כתב שגם חצב (והוא עשב שרגילים לתחום בו) מפסיק בנכסי הגר. ואף על פי שמדברי השו"ע משמע דהיינו לגרועותא, שאינו קונה מה שמחוץ לחצב, מדברי הגמרא והפוסקים נראה דחצב דינו כמיצר לכל דבר) מסביב וניכר שהיא שדה אחת, אפילו היא גדולה כמה קנה כולה, ובוה אין חולק (ועי' בלח"מ). וכתב הדרישה שאפילו לא אמר שרוצה לקנות כולה, קנה כולה, אבל בבאר הגולה כתב דוקא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

היו שדות² סמוכות זו לזו והחזיק באחת מהן³, אפילו במכוש אחד, ונתכוין לקנות כולן, יש אומרים שכל שאין הפסק ביניהם ע"י מיצר קנה כולם, ואם מיצר מפסיק ביניהם לא קנה רק באותה שהחזיק כמו שיבואר להלן עמוד ב.

לא נתכוין לקנות את כולם, וכן בשדה גדולה שאין לה מצרים, והחזיק במקום אחד, ולא נתכוין בפירוש לקנות את כולה, לא קנה אלא כשיעור סמוך למקום המכוש, כדי שילך צמד הבקר בשעת חרישה ויחזור⁴, אם ניכש בכמה מקומות קנה בכל מכוש כשיעור זה, ויש מפרשים שקונה שיעור שורה לארכה ולרחבה⁵.

וכל זה בנכסי הגר אבל במקח וממכר, כבר התבאר במסכת קידושין דף כז. ובמסכת ב"ק דף יב. שהלוקח שדה⁶ או מקבל מתנה שהחזיק במקום כל שהו קנה כולה⁷, ואפילו מכר לו עשר שדות רחוקות זו מזו⁸, ואפילו בעשר מדינות, כיון שהחזיק באחת מהן קנה כולם, וכן בעשרה בתים או בתים ושדות⁹.

כשנתכוין לקנות כולה, ומה שצ"ל לסעיף כד נראה כונתו דבעינן כונה לקנות, אבל לא מפורש כונה לקנות כולה, וגם מ"ש שכ"כ הטור, לא מצאתי בטור שכתב כן גבי שדה המסוימת במצריה

² שו"ע ונו"כ שם ד ח

³ המ"מ מחלק בין החזיק במכוש אחד לבין החזיק בשאר חזקות, אבל המחבר והרמ"א לא הביאו דעתו, ובמקום שמועיל, מועיל אפילו במכוש אחד, ובמקום שאינו מועיל אפילו בשאר חזקות אינו מועיל, ומ"מ נראה שאם החזיק באופן המועיל לכל השדה (לכאורה נעל גדר ופרץ לא שייך כאן, שאם יש שם גדר מסתבר דחשיב כמיצר), כגון שפתח או סכר המים באופן המועיל לכל השדה, מסתבר דלכו"ע קנה כל מה שהשיב במעשה החזקה, ואפשר שאפילו מיצר אינו מפסיק לענין זה, דחשיב כאילו החזיק בכל אחת ואחת.

⁴ שו"ע ונו"כ שם ג

⁵ רמ"א שם ז כפירוש הטור, והיינו כשניכש בקצה גבול השדה, ואם ניכש בגבול השדה באמצעו קנה מלא מענה לימינו ומלא מענה לשמאלו וגם מלא מענה לפניו מרובע, ואם ניכש באמצע השדה קנה סביבו מאתיים על מאתיים, ועי' סמ"ע ס"ק יב.

⁶ שו"ע ונו"כ קצב יב

⁷ סמ"ע סימן קצב ס"ק יט, שיש דעת אחרת מקנה לו. ואפילו לא נתן כסף כלל

⁸ אפילו האחת הר גבוה והשנית מצולה, שאין תשמיש של זה כתשמיש של זה. ומסתבר דאיירי כשנתכוין לקנות כולם, וסתם לוקח כולם מתכוין ע"ד לקנות כולם, אבל כשלא נתכוין לקנות רק אותה שהחזיק, מסתבר שלא קנה אלא זו.

⁹ רמ"א שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

ואף בלוקח¹⁰ לא קנה כולם בחזקה אחת אלא כשנתן דמי כולם¹¹, דאז מסתמא הקנה לו המוכר כולם בחזקה אחת¹². אבל לא נתן דמי כולם לא קנה אלא כנגד מעותיו¹³, ונחלקו הפוסקים במתנה אם דינה כמכר ונתן כל מעותיו¹⁴.

אם אמר לו המקנה¹⁵ בפירוש שיחזיק באחת ויקנה כולם, בכל אופן קנה כולם.

קנה או קיבל שדה בצד שדהו והיה מיצר בינתיים כלומר הגבהה שיש בין שדה שלו לשדה של חברו, להיכר הגבולות, ודש המיצר¹⁶ וסילק ההיכר הזה, עד שנעשו כאחת קנה.

¹⁰ שו"ע ונו"כ שם

¹¹ והקשו הראשונים שאם נתן דמים תיפוק ליה דקונה בכסף לחוד, ותירצו התוס' דאיירי במקום שכותבין שמר שאינו קונה בכסף, כמבואר בסימן קצ סעיף ז (עי' פרק ב), ואפ"ה בחזקה קונה, וכן תירץ הרא"ש, ובשם הרא"ש מאיברא כתבו דאיירי שהמוכר היה חייב לו, ואינו קונה במלוה, ומ"מ לענין זה השיב כנתן מעות.

¹² סמ"ע שם

¹³ ולא נתבאר כשנתן לו סתם מקצת מעות איזו שדות קונה, ואפשר שקונה הגרועים שבהם כמו במוכר חצי שדה סתם, ועוד יש לעיין כשנתן לו מעות של כמה שדות ועוד חצי שדה, אם באותה שדה קונה כולה או גם בזו אינו קונה אלא כנגד מעותיו. ובני"ב בפ' השוכר את האומנים כתב בשם הרשב"א שאם נתן מקצת דמי כל שדה קנה כולם. ובחידושי רעק"א הביא בשם הר"ן בפ"ק דקידושין ובשם חידושי הרשב"א דאף בכה"ג לא קנה רק כנגד דמיו, רק בנתן מקצת דמיו של אותו שדה שהחזיק מהני. ובאותה שדה מהני אפילו לא נתן כלל, עיין שם. ולא מצאתי בר"ן, אמנם בחידושי הרשב"א בפ"ק דקידושין (דף כג ע"ב) מדייק דהך דנתן דמי כולן ממש הוא, אבל נתן מקצת דמי כולן לא קנה אלא כנגד מעותיו, וצ"ע, ועי' בחידושי רעק"א סימן קצ סעיף י. פתחי חושן שם עא. הסמ"ע ס"ק כב כתב דאפילו עייל ונפיק אוזוי קנה כנגד מעותיו, והוא כדעת הר"ח ודלא כדעת הרא"ש והר"ן והראב"ד, ובחידושים ס"ק יז סיכמ הנה"מ הלכה זו, וכתב שאם קנה עשר שדות כל שדה בק' זוז ונתן המשים זוז. והחזיק בשדה אחת, כיון שהחזיק באופן שקנה כל השדה ועייל ונפיק אוזוי, דינו כמוכר שדה אחת, שיד החזור על התחונה, כמו שנתבאר בסימן קצ. אבל אם נתן ק"ב זוז, ונמצא שעל השדה שהחזיק נתן כל מעותיו, ומקצת דמים על שדה שניה שלא החזיק בה, הרי לא קנה מהשדה השניה רק כנגד מעותיו, וכנגד המעות אין שום אחד יכול לחזור, אבל כנגד הדמים שלא נתן כל אחד יכול לחזור ואין שם דין ידו על התחונה. עיין שם, ונראה מדבריו דאיירי שפירש לו על איזה שדה נתן כל הדמים, דאל"ה מאי חזית לומר שנתן כל דמי השדה שהחזיק בה, ועל השניה נתן מקצת דמים, נימא שעל כל שדה נתן מקצת דמים, או עכ"פ על שדה שלא החזיק בה, וצ"ע.

¹⁴ בשו"ע שם כתב שבמתנה הוי כנתן כל מעותיו, שהרי אינו חייב לו כלום, והרמ"א כתב שיש חולקין במתנה, והוא דעת הטור בשם הרא"ש (וכתב דהוי כנכסי הגר, וכל מה שקונה שם בחזקה אחת כמו שנתבאר לעיל, קונה גם במתנה, אבל לא יותר מזה). וביאר הסמ"ע דכיון שלא קיבל ממנו כלום, מסתמא דעתו של נתן שתהא הברירה בידו לחזור בו כל זמן שלא החזיק בכלם, ונראה שלא חילקו במתנה אלא בכמה שדות, אבל בשדה אחת לכו"ע דינה כמכר שבחזקה כל שהו קנה כולה.

¹⁵ שו"ע ונו"כ שם יד

¹⁶ והשו"ע כתב הלכה זו כפתיחה לדין הילוך אי הוי חזקה, ונראה דקמ"ל דאע"פ שלא היה המיצר אלא מילוי עפר, וע"י שהלך על המיצר כמה פעמים השוה הקרקע ובטל ההיכר, קנה, ואף על פי שבהילוך סתם לא הוי חזקה, כמ"ש להלן, הילוך זה עושה מעשה בגוף השדה. פתחי חושן שם הערה כב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

ב. ישראל שלקח שדה מעובד כוכבים ובא ישראל אחר

והחזיק בה אין מוציא'ים אותה מידו

עוד התבאר שם שישראל¹⁷ אינו קונה קרקע מעכו"ם אלא בשטר¹⁸ עם כסף¹⁹, ומ"מ אם נתן דמי הקרקע לעכו"ם, הרי נסתלק העכו"ם מהקרקע ונעשה כהפקר, ואם קדם ישראל²⁰ אחר והחזיק בה זכה בה²¹, וחזקה זו דינה כמחזיק בנכסי הפקר ונכסי גר²².

ג. דינא דמלכותא דינא

כבר התבאר במסכת גיטין דף י: וב"ק דף קיג: ולעיל דף נד: שהלכה²³ היא "דינא דמלכותא דינא"²⁴ כלומר חוקי המלכות בענייני ממונות הינם ברי תוקף בדיני ישראל.

¹⁷ שו"ע ונו"כ קצד סעיף א

¹⁸ ועי' סמ"ע שמפרש בדעת הרמב"ם דישראל מעכו"ם קונה בחזקה, ומ"ש ישראל הבא מחמת עכו"ם איירי לענין חזקה נגד ערעור, עיין שם, והט"ז מסיק בדעת הב"י, וגם הנה"מ סק"א הסכים לדיעה זו עיין שם, ועי' משפט שלום, והביא שם מחלוקת הראשונים במקום שאין כותבין רק שטר ראיה אם קונה ישראל מעכו"ם בכסף לבד.

¹⁹ ובש"מ כתב בשם יש מי שאומר שגם אם כתב העכו"ם שטר לאחר שקיבל הכסף מהני, ודחה דכיון דאמרינן דעכו"ם משקיבל מעות מסתלק ליה, שוב הו"ל כנכרי ושדה מופקרת היא, וכן כתב הטור בשם הרא"ש, ובשו"ע סימן קצד סעיף ג הביא דעת הטור בשם יש מי שאומר.

²⁰ כתב במנח"פ שעפ"י דברי הנה"מ היה נראה לפרש דלא נעשה הפקר אלא במקום שאין דרך לכתוב שטר, אבל במקום שכותבין שטר, הרי גם המוכר יכול לחזור ולא נסתלק לנמרי מהקרקע, ולא הוי הפקר, וסיים שמסתימת הפוסקים לא משמע לחלק בכך

²¹ וכמו שסיים בשו"ע הטעם שהעכו"ם מעת שלקח הדמים סילק רשותו, וישראל לא קנה עד שיגיע שטר לידו, ונמצא נכסים אלו כנכסי מדבר שכל המחזיק בהם זכה.

²² שו"ע שם ובסימן ערה סעיף יב, והיינו שיש סוגי חזקה שבקונה מחבירו מיקרי חזקה, ובנכסי הגר לא מיקרי חזקה, כגון אכילת פירות וכיוצא בזה, וקאמר דחזקה לענין זה צריכה להיות חזקה גמורה המועילה גם בנכסי הגר, ומה שיש לפעמים שבנכסי הגר קונה ובמו"מ אינו קונה, יש לעיין אם גם בזה הדין כן.

²³ ללא חולק עיין ריטב"א כאן

²⁴ שו"ע ונו"כ חו"מ קד ב, שסס ו, וברמ"א סי' ג סעי' ד, סח א, עד ז, קסב א, רז טו, רלו ט, רנב ז, שנו ז.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

עיקר דין זה של דינא דמלכותא דינא יש שכתבו שאינו מן התורה אלא מדבריהם²⁵ ורוב האחרונים חולקים וסוברים שהוא מן התורה²⁶.

ד. ואריסותא דפרסאי עד מ' שנין

כבר התבאר לעיל דף לה: שקרקע שהיא²⁷ ידועה שהיא של ישראל או שמברר ישראל המערער עכשיו לפני הב"ד שהוא שלו²⁸ ואכלה גוי כמה שנים אין לו חזקה, דסתם גוי אלם הוא ולקחה בזרוע וירא למחות בו²⁹ לפיכך אין אכילתו ראייה, ואם לא הביא שטר תחזור השדה לבעליו בלא שבועה.

אולם אם התזיק הגוי או הישראל הבאים מכחו מ' שנה הוי חזקה³⁰.

ה. והני זהרורי דזבין ארעא לטסקא זבינהו זביני זה"מ לטסקא אבל לנרגא לא מ"ט כרגא אקרקה דגברי מנח

הגבאי הוא³¹ הגובה מס³² המלך הקצוב וקבוע לגולגולת או מהשדות ובתים, וגבאי המלך מממוני המלך ושופטיו שמכר שדה במס הקצוב על השדות שהבעלים לא פרעו, ממכרו ממכר, שדינא דמלכותא דינא, אבל אם מכר שדה במס הגולגולת אינו ממכר, שדינו לגבות מן האדם בלבד, אא"כ היה דין המלך לגבות גם מן השדה.

²⁵ ב"ש סי' כח ס"ק ג. שו"ת הבצלל השרון חו"מ סימן ח

²⁶ אבני מלואים שם, שו"ת הת"ס יו"ד סי' שיד. ועי' שו"ת דבר אברהם שם שהאריך להוכיח מראשונים שהוא מן התורה, ועי' שו"ת בנין ציון ח"ב סי' טו.

²⁷ שו"ע ונו"כ קמט יד

²⁸ סמ"ע שם כא ולכן לא כתב הרמב"ם ידועה שהיא של ישראל.

²⁹ סמ"ע שם כב

³⁰ סמ"ע שם מהראב"ד [הובא בג"ב ב"ב י"ח ע"ב מדפי הרי"ף] והמרדכי [סי' תקנ"ג] והר"ן [בחדושי ל"ה ע"ב ד"ה מה, הובא בג"ב שם]

³¹ עי' רש"י סנהדרין כה ב ד"ה גבאין וכ"מ עדות פ"י הי"ד וסמ"ע חו"מ סי' לד ס"ק לד.

³² שו"ע ונו"כ שסט ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

ובימינו נדל"ן שעוקל עבור אי תשלום מסים, מכיון שי"א³³ שבמדינתנו אין דינא דמלכותא, א"כ יש לחוש שאין ממכרו ממכר.

ו. אפילו שערי דנדא משתעבדי לכרגא ... א"כ בטלת ירושת בנו הבכור ... ואין הבכור נוטל בראוי כבמוחזק

הבכור נוטל³⁴ פי שנים בנכסי אביו. והיינו שמחלקים הנכסים כאילו יש עוד בן והוא נוטל כשני בנים. כגון שיש בכור ובן אחר מחלקים לג' חלקים והבכור נוטל ב' שלישי, ואם יש חמשה בנים מחלקים לששה והוא נוטל כשנים, וכן על דרך זה חולקים לעולם.

הבכור נוטל³⁵ פי שנים בנכסים המוחזקים לאביו ובאו לרשותו³⁶, אבל אין הבכור נוטל פי שנים בנכסים הראוים לבא לאחר מיתת האב³⁷.

³³ שחוקי מלכות שבאים ע"י נבחרים הפשיים שיש בהם דיעות הקומוניזם והסוציאליזם ללהוין את העשירים ולקחת ממונם, שהם נגד דעת תורה, הלילה לומר שזה יהי' מיקרי דין גמור ע"פ תוה"ק, ואף שכבר נהגו כן אין זה מנהג ותיקין, רק משום שאין יד ב"ד תקיפה. שו"ת הבצלת השרון חו"מ סימן ה, ועיין פתחי חושן חלק ה פרק א הערה ד

³⁴ שו"ע ונו"כ רעז א

³⁵ שו"ע ונו"כ רעה ג

³⁶ והיינו שהנכסים בעין וכבר באו לרשות האב, ועי' ד"ג (כלל יב סימן א) שציין לדברי שו"ת ברכת יוסף שדן לגבי חזקת ארענדא אם יש לבכור פי שנים,

³⁷ שנאמר בכל אשר ימצא לו, ודרשינן פרט לראוי לבא,

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

נכסים³⁸ שביד האב, אף על פי שהם משועבדים לאחרים מיקרי מוחזק, אבל אם משועבד למס המלך ודרך המלך ליקח הקרקע בעד המס חשוב ראוי³⁹. אבל במקום שאין דרך המלך כד, מקרי מוחזק והבכור נוטל בו פי שנים⁴⁰.

ז. פרדנת מסייע מתא זה"מ דאצילתיה מתא אבל אנדיסקי

סיעתא דשמיא היא

אדם במל⁴¹ אף על פי שאין לו שום משא ומתן בעיר חייב במס גם אם קיבל פטור.

במה דברים אמורים כשבני העיר פייסו בשבילו. כיצד כגון שדרך המלך לגבות מס קצוב בכל שנה, וגבאי המלך גובהו ונוטל מכל אחד לפי אומד דעתו⁴², ובאו עבדי המלך והיו תובעים את אדם במל זה ורצו ממנו הרבה, ואנשי העיר הצילוהו בטענתם באמרם עליו שאין לו ממון כי אדם במל הוא, ומתוך כך נתרבה עליהם מס שלהם⁴³, אז צריך לשלם חלקו המגיע עליו לפי הסכום, עם הקהל.

אבל אם גובה מס המלך פטרו מעצמו אף על פי שהטיל חלקו על שאר בני העיר פטור, דמזלו גרמה שמחלו לו.

³⁸ רמ"א שם י

³⁹ שם, ועי' פת"ש (שם סק"ט), ונראה דוקא במס המלך במקום שדרכו ליטול בלי שום התראה, ומכח מלכות הוא, אבל בסתם שעבוד, אפילו מס למלך, וכ"ש בשלטון שבזמננו, לא עדיף חוב מס משאר חוב, וכעין זה כתב בפת"ש (שם) בשם שו"ת קהלת יעקב (סימן ק), וכתב עוד שאפילו במקום שעפ"י חק המלכות שהשדה נחלט למלך בבא הזמן, מ"מ כיון שידוע שעתה חק המלך לגבות עפ"י השומא בדקדוק כפי דמי החוב, פשוט שאין זה אלא כגביית חוב בעלמא, וכל שלא הגיע הזמן ולא נגבה, ברשותא דמריה קיימא, כדקיי"ל בע"ח מכאן ולהבא הוא גובה, עיין שם, ועי' שו"ת חקרי לב (אהע"ז סימן מה) שהאריך ג"כ להוכיח שבזמננו אין בשעבוד המס למלך לעשותו ראוי, ואף אם נוטל מס כו"כ למאה, אינו אלא כשותפות, דלא חשיב ראוי, עיין שם, ועי' בדבריו בחלק הו"מ (סימן עג), ועי' ערך ש"י (אהע"ז סימן ק סעיף ב) שהאריך בדין דינא דמלכותא, ועי' בדבריו שם (סימן קסב סעיף א).

⁴⁰ בנמוקי יוסף סיים בטעמא, דהוי מלכא כמאן דמוחזק דמי, דהא מצי נחית מנפשיה אפילו בדבר מועט כו', עד אבל במקום שנהגו שאין המלך מוכר קרקע ממס, אלא שהוא משכיר הקרקע לג' או ד' שנים עד שיפרעוהו, אם מת בעל השדה בתוך ד' שנים בכור נוטל פי שנים, עכ"ל. סמ"ע שם ל

⁴¹ שו"ע ונו"כ קסג ו

⁴² מיקל על זה ומכביד על זה, ומכל מקום אינו פוחת מלגבות קצבתו.

⁴³ כי אין המלך מפסיד מקצבה שלו כלום.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

והיינו שפטרורו קודם שקבעו המס עם המלך שלא בא לידי חיוב, אבל אם קבעו המס על בני העיר ואחר כך פטרו אחד חייב, דכבר חל החוב עליו בעת הקביעה ולא כל כמיניה דמלך לפטור אותו ולהטילו על בני העיר.

וכן מי שמחל לו השר חלקו במסים אף על פי שמנכה חלקו לקהל, אם בא על ידי בקשתו צריך ליתן לקהל⁴⁴ חלקו⁴⁵. ואם השר פטרו מעצמו ומנכה אותן ממס הקהל, הרי הוא שלו לבד דלו לבדו מחל השר. ויש אומרים שקודם שנתפשו עם השר אין כח ביד השר לפטור אחד מהן או להקל עליו⁴⁶, אבל אם כבר נתפשו עם השר ומחל אחר כך לאחד חלקו ומנכה אותו להקהל אפילו ע"י בקשתו הוא שלו⁴⁷, ואין צריך ליתנו להקהל.

והא דאדם בטל חייב במס היינו כשדר בעיר, אבל מי שבא לעיר דרך מקרה אינו חייב כלום כיון שאינו מריוח כלום ומי שפטרו המלך או השר סתם ממסים וארנוניות, מכל מקום משאר צרכי העיר לא פטרו וחייב ליתן לכל צרכי העיר.

ח. המצר והחצב מפסיקין בנכסי הגר

המחזיק בשדה⁴⁸ של נכסי הגר, והיו שדות סמוכות זו לזו והחזיק באחת מהן, אפילו במכוש אחד, גם אם נתכוין לקנות כולן, אם מיצר כלומר גבול השדה או שביל למעבר בני אדם, או החצב כלומר עשב⁴⁹, ואילן ששרשיו

⁴⁴ דשותף שהציל סתם הציל לאמצע, והכי נמי הקהל שותפין במסים הם. אעפ"י שהשר לא יגבה מהקהל כשיעור מה שיגיע עליו, והיינו טעמא, משום דשותף מסתמא אינו חולק משותפין שלו, וכל הקהל שותפין במסין. סמ"ע דן

⁴⁵ כל מה שהגיע עליו ליתן אם לא פטרו השר צריך ליתן להקהל, והן מוציאין אותו במס או בשאר טובות הכלל, וממילא יהנה גם הוא ממנו, וזהו כונת המרדכי שכתב צריך לחלק עם הקהל, פירוש, יהנה ממנו עם הקהל. סמ"ע שם לו

⁴⁶ בלבד כתב הטעם משום דחיישינן שמא השר כבר יש לו הסכמה בדעתו מה שירצה ליקח מכולם, וכשפוטרו אחד מהם אמרינן הוא אינו מפסיד כלום כי מה שפטר זה הטיל על האחרים, וזה אין כח ביד השר להקל על זה ולהכביד על זה או להפרידן זה מזה, דכבר הם משותפין יחד לתת כל אחד מה שמגיע עליו. אך בסמ"ע לו כתב שהי"א ס"ל דמאחר דכבר הושם המס על הקהל והשר ינכה להן חלקו של זה מש"ה הוא שלו, משא"כ אם פטרו קודם שנתפשו עם הקהל די"ל דיטיל על הקהל כשיעור שפטרו. ובאדם בטל הנ"ל הוא איפכא, דאם פטרו אחר שנתפשו חייב, משום שלא ינכה להקהל כפי מה שפטרו, שהרי אומר דלאו עליו היתה דעתו כיון שהוא אדם בטל, ומן הדין הוא חייב, משא"כ קודם שהושם עליהן המס ופטרו מעצמו דסייעתא דשמיא הוא ופטור. והש"ך שם טז חולק שרק כשהשר יעשה כן ע"פ בקשת א' מהן אבל אם השר עושה כן מעצמו פטור כן הוא במרדכי שם בשם מהר"מ ומביאו ב"י לקמן סי' קע"ח.

⁴⁷ דאע"ג שלא פירש שהציל לעצמו סתמו כפירוש

⁴⁸ שו"ע ונו"כ ערה ד ה

⁴⁹ פירוש, כשבאין להפסיק בין שדה לשדה, עושין מצר הפסק גובה או חריץ בעומק או נוטעין בין שדה לשדה עשב הנקרא חצב, ובגמרא איתא שם [ב"ב נ"ו ע"א] שבו תיחס יהושע בן נון את הארץ, כשחילקה נטעה בין

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

חוצצין ויורדים בארץ אמות הרבה וגובל את השדה, מפסיק ביניהם, לא קנה רק באותה שהחזיק. עד המצר או החצב. ואם החזיק בזו לקנות רק השניה, לא קנה כלום, שבזו שהחזיק הרי לא נתכוין לקנות, ובשניה הרי לא החזיק. כמו שהתבאר לעיל דף נג.

ט. אבל לענין פאה ... לא ... ואלו מפסיקין לפאה הנחל

והשלולית

כבר התבאר במסכת ב"ק דף סא. שאין מניחין את הפאה⁵⁰ משדה על חברתה כיצד, היו לו שתי שדות לא יקצר את האחת כולה ויניח בשניה פאה הראויה לשתייהן, ואם עשה כן עובר בלאו⁵¹ שנאמר (ויקרא כג פסוק כב) לא תכלה פאת שדה פקעך שיניח בכל אחת ואחת פאה הראויה לה, ואם הניח משדה על חברתה אינה פאה. והייבת במעשר וצריך להפריש פאה אחרת⁵².

והכלל הוא מה שהדרך לקצור יחד נקרא שדה אחד, וכל מה שאין הדרך לקצור יחד נחשב שתי שדות⁵³.

שבט לשבט, וכן היו נוטעין איש בין רעהו, כי אותו עשב גדל בשוה למטה ואין לו שרשים המתפצלים לכל צד כדרך שאר נטיעות. סמ"ע שם ה

⁵⁰ רמב"ם הלכות מתנות עניים פרק ג הלכה ב

⁵¹ ומשמע מדברי רבנו שהוא מה"ת וכן דעת רשב"ם אבל דעת הגר"א דלמסקנת הירושלמי קרא אסמכתא בעלמא ורק מדרבנן אמרו שאין מפרישין משדה לחברתה והחמירו שגם בדיעבד אינה פאה שיש כח ביד חכמים לעקור דבר מה"ת ודעת הר"ש דהפסק גמור מפסיק מה"ת אבל הפסקות אלו מדרבנן ואפי' גדר אבל לא נתברר מה נקרא הפסק גמור דמפסיק מה"ת ושמא בכל העיר ולא יותר וצ"ע. דרך אמונה שם ג

⁵² רדב"ז ומש"כ על השדה השני' לאו דוקא אלא על שתי השדות וכנראה כונתו שהפריש פאה גדולה שיספיק על ב' השדות דאז השדה הזו בודאי נפטרה אך אז ל"ש דחייבת במעשר שהרי לא נודע מה על שדה זו ומה על שדה זו אא"כ פירש ואפשר כונתו דטבל וחולין מעורבין זה בזה ואף על גב דפאה אין לה שיעור מה"ת מ"מ כיון שכונתו הי' על שתי השדות הו"ל טבל וחולין מעורבין כמו התורם על החיוב ועל הפטור כמ"ש הר"ש בפ"ג תרומות מ"ג. דרך אמונה – ציון ההלכה שם ס"ק ט

⁵³ וחז"ל הכריעו איזה דברים דרך בני"א לחשב הפסק ואין קוצרין אותו יחד אלא סתמא נחים בנתים ואם רוצים לעשות הפסקה או להשאיר הקצירה ליום אחר סתמא גומרים עד שם שהוא מקום מסויים ומפסיק וזה נקרא ב' שדות. שם דרך אמונה ה ובבה"ל שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

לפיכך היתה שדהו זרועה⁵⁴, אפילו כולה מין אחד, והיה נחל⁵⁵ בתוך השדה, מפסיק מראש השדה עד סופה עד שלא נשאר בסופה ד' אמות שמתחבר⁵⁶, וי"א⁵⁷ שצריך שיפסיק מקצה השדה עד סופה ממש. אף על פי שאינו מושך מים תדיר, אלא נפסק הרבה פעמים כגון בימות החמה, ואף על פי שעכשיו בשעת הקצירה הוא נפסק, שאינו יכול לקצור מה שבשני צדדיו כאחת הרי זה כשתי שדות ונותן פאה מצד זה לעצמו ומצד זה לעצמו.

וי"א⁵⁸ שצריך שיהא בו מים רק שאע"פ שאין מושך מים שהולכין אלא יש בו מים מכונסין מספיק להפסקה. וי"א⁵⁹ שאע"פ שאין בו מים לעולם אלא הוא אדמה קשה שאין ראוי לזריעה כגון שהיא עמוקה או שמלאה עפר וצורות הוא בכלל נחל ומפסיק.

וכן אם היתה⁶⁰ אמת המים שאינו יכול לקצור מה שבשני צדדיה כאחת, שאם עומד מצד אחד אינו מגיע לקצור מצד השני⁶¹, בין מחמת רוחב אמת המים ובין מחמת עמקה⁶², ואפי' אין מחזקת אמה ברחבה אלא מעט⁶³ וזה נקרא במשנה שלולית הרי זה כשתי שדות ונותן פאה מצד זה לעצמו ומצד זה לעצמו. והוא שתהיה מושכת שיהא בה מים בשעת קצירה⁶⁴, וקבועה כל השנה. ויש חולקין⁶⁵ וס"ל שאין צריך שתהא קבועה.

⁵⁴ שם הלכה ב

⁵⁵ ואף על פי שאינה קבועה ואף על פי שרחבה מעט וי"א דדוקא אם א"א לעבור בו ברגל נקרא נחל אבל אם אפשר לעבור בו בכלל שלולית הוא. דרך אמונה שם ז

⁵⁶ דאל"כ אינו מפסיק. רא"ש פ"ב אות ג'

⁵⁷ כ"מ בראב"ד ה"ד וכ"כ במאירי חולין קל"ז א' דצריך שיעבור משני קצותיו.

⁵⁸ הגר"א בשנו"א

⁵⁹ רשב"ם בב"ב נ"ה א' וכ"נ דעת רש"י בב"ק ס"א א' וכ"כ המאירי בב"ב.

⁶⁰ רמב"ם שם

⁶¹ רבנו בפי"מ והר"ש לפמ"ש"כ בבה"ל והרא"ש והר"י בן מ"צ והתוס' רי"ד ב"ק ס"א א' והרש"ם וכ"פ כל המפרשים דעת רבנו דלא כהר"י קורקוס שרצה לפרש בדברי רבנו כדעת הרע"ב.

⁶² סמ"ג ל"ת רפ"ד ורבנו הלל כתב שהיא רחבה.

⁶³ ר"ש משנין בתו"כ.

⁶⁴ ולפי"ד הגר"א הנ"ל צריך שתהא בה דווקא מים וזחלין ולא מים מכונסין.

⁶⁵ תוס' רי"ד כאן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

י"א⁶⁶ שאף אם מגיע לקצור כ"ז שאינו יכול לאחוז השבלים משני עבריה יחד ולקוצרם כאחד מפסיק. וי"א⁶⁷ שאפי' אם אין מגיע לקצור בצד השני כשעומד מצד אחד, כל שאם עומד באמצע יכול לקצור מכאן ומכאן אינו מפסיק.

י"א⁶⁸ שאמת המים שנמשכין ממנה חריצין להשקות השדות שסביבה כשמתמלאה, מפסקת אף על פי שאינה קבועה, וגם אם אפשר לקצור משני צדדיה יחד ובלבד שתהא מושכת. כנזכר.

וכל זה דוקא באמת המים, אבל מקום שנאספו שם מי גשמים, אפי' אינה נקצרת כאחת ומושכת וקבועה, אינה מפסקת שבטלה לגבי השדה⁶⁹, וי"א⁷⁰ שגם היא מפסקת.

וכן אם היה⁷¹ מפסיק דרך היחיד שהוא רחב ארבע אמות⁷², אף על פי שאינו קבוע כל השנה כגון בימות הגשמים שהשדות זרועים שאין דרך לילך שם⁷³. או דרך הרבים כלומר שעשוי להילוך רבים⁷⁴, הרחב שש עשרה אמה⁷⁵. הרי זה כשתי שדות ונותן פאה מצד זה לעצמו ומצד זה לעצמו.

אבל שביל היחיד והוא פחות מארבע⁷⁶, או שביל הרבים פחות משש עשרה אמה, אם היה קבוע בימות החמה ובימות הגשמים בימות הגשמים שזרועין שם הולכין שם בני"א חשוב להפסיק אבל אם אין קבוע כל השנה, אף על פי

⁶⁶ רבנו הלל ור"ש משני בתו"כ

⁶⁷ רע"ב והגר"א ובר"י כמש"כ בבה"ל דלא מצינו מי שפסק כרבנן דלא כפר"ח ופה"ש ע"ש

⁶⁸ הר"ש והרא"ש

⁶⁹ לפ"ד רבנו דפסק כר' יוחנן וכ"ד הר"ש והרא"ש בפאה וכ"כ המאירי בב"ק ובב"ב וכ"נ דעת הרמ"ה בב"ב נ"ה א'.

⁷⁰ רש"י במנחות ע"א ב' ורבנו גרשום שם ובב"ב נ"ה א' ורבנו הלל והר"ש משני בתו"כ שכולם העתיקו כשמואל.

⁷¹ רמב"ם שם הלכה ג

⁷² ודעת הגר"א בשנו"א וכדקי"ל בב"ב ב' ק' א' כדייני גולה דגם רוחב ב' אמות ומחצה נקרא דרך היחיד ומפסיק אפי' אינו קבוע אבל כל הראשונים כתבו כרבנו.

⁷³ מ"מ כיון שבימות החמה לאחר שנקצרו התבואות הולכין שם חשיבא להפסיק תמיד ואף על פי שהדרך מיוחדת רק ליחיד לילך מ"מ כיון שרחבה ד"א חשיבא להפסיק אבל אם הוא פחות מד"א דינה כשביל דבסמוך. ר"ש ורבנו בפיה"מ ומשמע אף שעתה בשעת הקציר אין הולכין שם.

⁷⁴ ויש בזה חידוש אף על גב שהרבים יש להן הרבה דרכים ואפשר שיעזבו דרך זה ולא ילכו בה מ"מ כיון שיחדוהו לדרך הרבים מפסיק אף על פי שאינה קבועה כל השנה כנ"ל. פיה"מ והר"ש

⁷⁵ שמעיון דיחדוהו לרבים לא חשיב עד שיהא מ"ז אמה, ודעת הגר"א שם דאפי' פחות מט"ז אמה כיון שמייוחד לרבים אפי' הוא פחות מח' אמה הוא בכלל דרך הרבים אבל הראשונים כתבו כרבנו.

⁷⁶ דעת רבנו דכל שפחות מד"א כיון שהוא צר הוא בכלל שביל וצריך שיהא קבוע וכן דעת כמה ראשונים

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדרך היומי

מסנת בבא בתרא

שבשעת הקציר הולכין שם לא חשיב להפסיק גם בשעה שקבוע, כיון שאין בו שיעור דרך מפסיק, אלא הרי הוא כשדה אחת.

י"א⁷⁷ שאין תלוי אם הוא צר או רחב, אלא דרך שעשוי לעוברי דרכים מקרי דרך, ואם עשוי ליחיד מקרי דרך היחיד, אבל אם אינו אלא בין השדות והכרמים ואינו עשוי לעבור מעיר לעיר מקרי שביל אפילו רחב מארבע. וי"א⁷⁸ ששביל הוא צר מאד ואינו מחזיק אלא טפח. וי"א⁷⁹ שכל שאין עשוי לעבור בו בהמות וקרונות רק לעבור אדם לבד נקרא שביל.

דף נה:

**י. הנכנס לבקעה בימות הגשמים וטומאה בשדה פלונית
ואמר הלכתי למקום הלז ואיני יודע אם נכנסתי לאותו
מקום ואם לאו ... וחכמים מטמאין**

כבר התבאר במסכת נזיר דף נו. שספק טומאה ברשות הרבים טהור⁸⁰,
וספק טומאה ברשות היחיד טמא.

לפיכך בקעה⁸¹ בימות⁸² הגשמים, שאין עוברים שם אנשים⁸³, שיש בה שדות
של אנשים⁸⁴ הרבה, ובה שדה אחת טמאה ואחת טהורה, ואמר נכנסתי

⁷⁷ דעת הראב"ד בהשנות שם

⁷⁸ הר"ש כתב כדשקיל כרעא ומנח כרעא כמ"ש בב"ב ק' א' והוא טפח כמ"ש בשבת פ"ה א' כמלא רוחב פרסה טפח, ועי' הו"מ ס"י קצ"ב ס"ז ובב"י שם.

⁷⁹ רשב"ם בב"ב נ"ה ב' כתב דדרך הוא מקום הילוך העגלות והסוסים וכ"כ הרא"ש בפאה דשביל הוא דרך קטן להילוך אדם ולא לבהמות וקרונות והוא קטן מאד וצ"ע דבעירובין כ"ד ב' מבואר דשביל של כרמים הולכין גמלים וצ"ל שיש יוצא מהכלל.

⁸⁰ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק טו הלכה ח

⁸¹ בקעה הוא מקום כינוס שדות, וכל שדה חלוקה מחברתה שבצדה במצר גבוה קצת, או בשביל העשוי להילוך, תפא"י טהרות פ"ו מ"ה

⁸² רמב"ם שם פרק כ הלכה ט

⁸³ שבני אדם נוהרין מליך ע"ג הזרעים כדי שלא תפסידם הרגל, פיה"מ, ר"ש, טהרות פ"ו מ"ה,

⁸⁴ ר"ב טהרות שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרך היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

לבקעה זו⁸⁵, ואיני יודע אם נכנסתי לאותה שדה או לא נכנסתי, ספיקו טמא, שספק טומאה ברה"י, אפילו ספק ביאה טמא.

ומפני מה⁸⁶ טהרו חכמים ספק טומאה ברה"ה, שהרי הציבור עושין פסח בטומאה בזמן שהטמאים מרובין אם טומאה ודאית נדחית מפניהן קל וחומר לספק טומאה שאיסורו כל⁸⁷ הספקות⁸⁸ מדבריהן⁸⁹, ומפני מה החמירו בספק רה"י, שהרי סוטה שנסתרה אף

⁸⁵ דאימתי ספק ביאה טמא כשהיה ברה"י בוודאי, אלא שספק אם נכנס לאותה שדה כמו בקעה בימות הגשמים החלוקה לשדות כמבואר שם, אבל ספק ביאה אם נכנס כלל לרה"י גם חכמים מודים דטהור, ערוך השולחן העתיד הלכות שאר אבות הטומאות סימן קנא סעיף יח רמב"ם שם טז הלכה א

⁸⁷ עיין שב שמעתתא שמעתתא נ פרק ב שדוקא לרמב"ם שהוא שיטתו בספרו הי"ד, וא"כ עיקר הלכה בספק טומאה אינה אלא לעשות ספק טומאה ברה"י כודאי, אבל ספק טומאה ברשות הרבים דטהור אינו אלא משום דכל הספיקות מדברי סופרים, ובאיסור נמי ספק מן התורה מותר, וא"כ היכא דאיבע איסורא דבזה מייתי אשם תלוי, ספק זה ודאי אסור מן התורה, ומשום הכי אתי שפיר דלא ילפינן סוף טומאה מתחלת טומאה דבתחלת טומאה אפילו היכא דליכא חזקת טהרה טהור ברשות הרבים ומשום דכל הספיקות מותרות, משא"כ בסוף טומאה דהרי איבע איסורא כמו שכתב הרמב"ם פרק ח' משגגות (ה"ג), ומביאין אשם תלוי על אשה שנתגרשה ספק גירושין, וכל היכא דאיבע איסורא אסור מן התורה, ורשות הרבים דטהור אינו אלא משום דספיקות מדבריהם, וכהאי גוונא דאסור בכל איסורין ברשות הרבים נמי טמא, ומשום הכי לא ילפינן סוף טומאה מתחלתו.

⁸⁸ עיין שב שמעתתא שמעתתא א פרק א שדעת הרמב"ם בחיבורו הגדול בכמה מקומות (טומאת מת פ"ט הל' י"ב כלאים פ"י הל' כ"ז) דאינו לחומרא אלא מדברי סופרים ודבר תורה כל הספיקות שריא וכן דעת הראב"ד [הל' כלאים]: והר"ן [קידושין טו, ב מדפי הרי"ף] והרשב"א [תורת הבית ב"ד ש"א, קידושין עג, א] חולקים בזה, והוכיחו דזה שאמרו ספיקא דאורייתא לחומרא מן התורה הוא. והפר"ח ב"ד האריך בזה עיין שם בסימן ק"י ועיי"ש פרק ד שכתב ואחר העיון בזה נראה שהוא מחלוקת בין אמוראי בש"ס דילן אם ספק אסור מן התורה, כפרק קמא דחולין דף ט, דאביי ורב שימי סוברים דכל הספיקות אינו אלא מדבריהם, ומסוטה לא יליף אלא לטמא ברשות היחיד, אבל טהרה ברשות הרבים או בדבר שאין בו דעת לישראל דספיקו טהור לאו מסוטה גמרינן, אלא משום דכל הספק מדבריהם ולא גזרו בהנך, וכמ"ש הרמב"ם ורבא ס"ל דספק איסור נמי מן התורה לחומרא, ורשות הרבים דספק טהור היינו מסוטה ילפינן לטהר, וקיי"ל כאביי ורב שימי ושם ב פרק ז כתב שהלכתא גמירי לה מסוטה דספק טומאה ברשות היחיד ספיקו טמא וברשות הרבים ספיקו טהור והוא בש"ס בכמה מקומות [סוטה כ"ח ב']. והוכיחו בתוס' חולין [ט' ב' ד"ה התם] ובריש נדה [ב' א' ד"ה והלל] דברשות היחיד ספיקו טמא ואפילו היכא דאיכא חזקת טהרה וברשות הרבים ספיקו טהור ואפילו היכא דליכא חזקת טהרה ובפרק ז א"כ הא דצריך הלכתא לטהר ברשות הרבים אינו אלא דלא נימא כיון דגלי קרא לטמא ספק הטומאה ברשות היחיד בסוטה נימא דה"ה ספק טומאה ברשות הרבים להכי אתי הלכתא לחלק רשויות וכמ"ש התוספות ריש פרק כ"ח ב' ד"ה כשם [סוטה כ"ח ב' ד"ה כשם] מכאן עיין שם, וא"כ מצינן לומר גבי סוטה איכא חזקת היתר ומש"ה שפיר ילפינן לטמא ספק טומאה ברה"י מסוטה אפילו היכא דאיכא חזקת טהרה והא דטהור ברשות הרבים אפילו היכא דליכא חזקת טהרה. היינו משום דכל הספק מדבריהם כמ"ש הרמב"ם.

⁸⁹ עיין שב שמעתתא שמעתתא א פרק ט וז"ל והרמב"ם שכתב בטעמא דרשות הרבים דספק טהור משום דכל הספק מדבריהם. משום דברשות הרבים טהור מוכח בש"ס דאפילו היכא דליכא חזקת טהרה טהור ברשות הרבים. וכמו שהוכיחו תוס' מש"ס עיין בדבריהם בחולין פ"ק דף ט' ב' [ד"ה התם] ובריש נדה (שם). לזה הוא דכתב פרק ט"ז מאבות הטומאה משום דכל הספיקות מדבריהם. ובתרי ותרי דליכא למימר משום חזקה דהא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

ע"פ שהדבר ספק הרי היא טמאה לבעלה עד שתשתה. ובתוספתא⁹⁰ מפרש עוד טעם אחר מפני שאפשר להשאל על היחיד וא"א להשאל על הרבים.⁹¹

תרי ותרי או ספיקא דאורייתא או ספיקא דרבנן. אם כן ע"כ משום דכל הספיקות מדבריהם וספיקא דתרי ותרי לא מקרי איקבע וכמ"ש בפרק ח ודו"ק.
⁹⁰ זהו טעם בן זומא בתוספתא וירושלמי ואין זה חולק על טעם הש"ס בבלי דילפינן מסוטה דסד"א דבעינן רבים קהל ועדה דומיא דפסח להכי ילפינן מסוטה דשלשה מקרי רבים מרכבת המשנה
⁹¹ השנות הראב"ד שם. וי"ל לדעת רבינו שאותו טעם רשב"ג אמרו ויש לגמגם עליו דהא ג' הם רבים כמ"ש רבינו בסמוך והרי הם יכולים להשאל ולפיכך השמיטו רבינו והטעם הראשון הוא דברי בן זומא ששאלוהו והשיב וקבלו תשובתו ועוד דסוגיין דגמרא בכל דוכתא דספק מומאה ברה"י טמא מסוטה ילפינן לה. כסף משנה שם. עיין בתי כהונה בית ועד דטעם התוספתא שהזכיר הראב"ד סותר סוגיית הש"ס דידן דכיון דקאמר הש"ס במס' סוטה ואצטריך למיגמר מסוטה דאי מדרב גידל הו"א בין ברה"י בין ברה"ר ולדרך התוספתא שהביא הראב"ד כיון דגמרינן מדרב גידל אמר רב חילוק בין דבר שיש בו דעת לישאל או אין בו דעת לשאל ממילא ידעינן דברה"ר טהור שהרי א"א לשאל לרבים עיין שם. מרכבת המשנה שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

